17 kop.

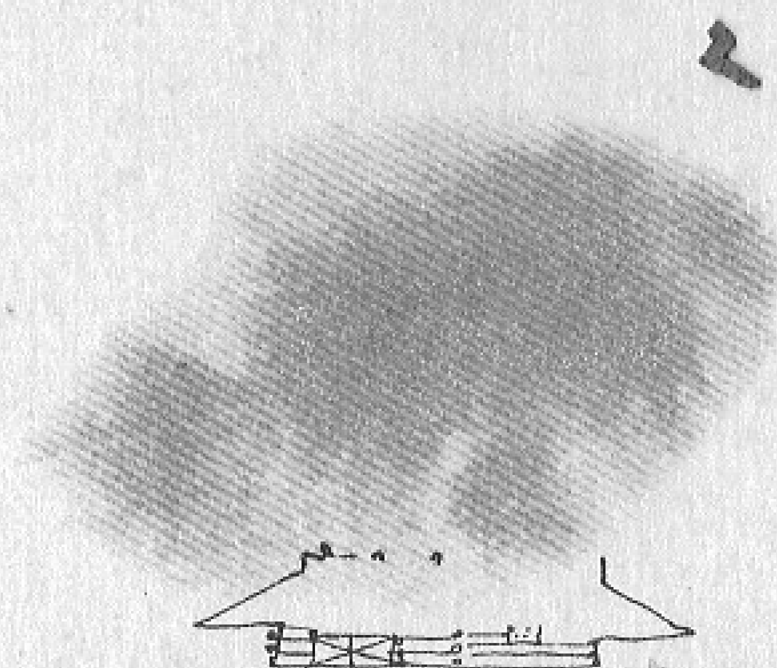
Heljo Mänd

LINALAKK ja ROSALIND

L
M 88

ILLUSTREERINUD ASTA VENDER

7—6—2
TL 11—72—5

I

Ükskord ammu, igiammu
kadus Päike, taevasilm.
Seljas tihke uduvammus,
Mure kohe maale sammus,
kõlekülmaks muutus ilm.
Kadus Päike – kadus rõõm,
kadus naer ja lõo lõõr.
Inimesed käisid tummalt
nagu unes, nagu lummas.

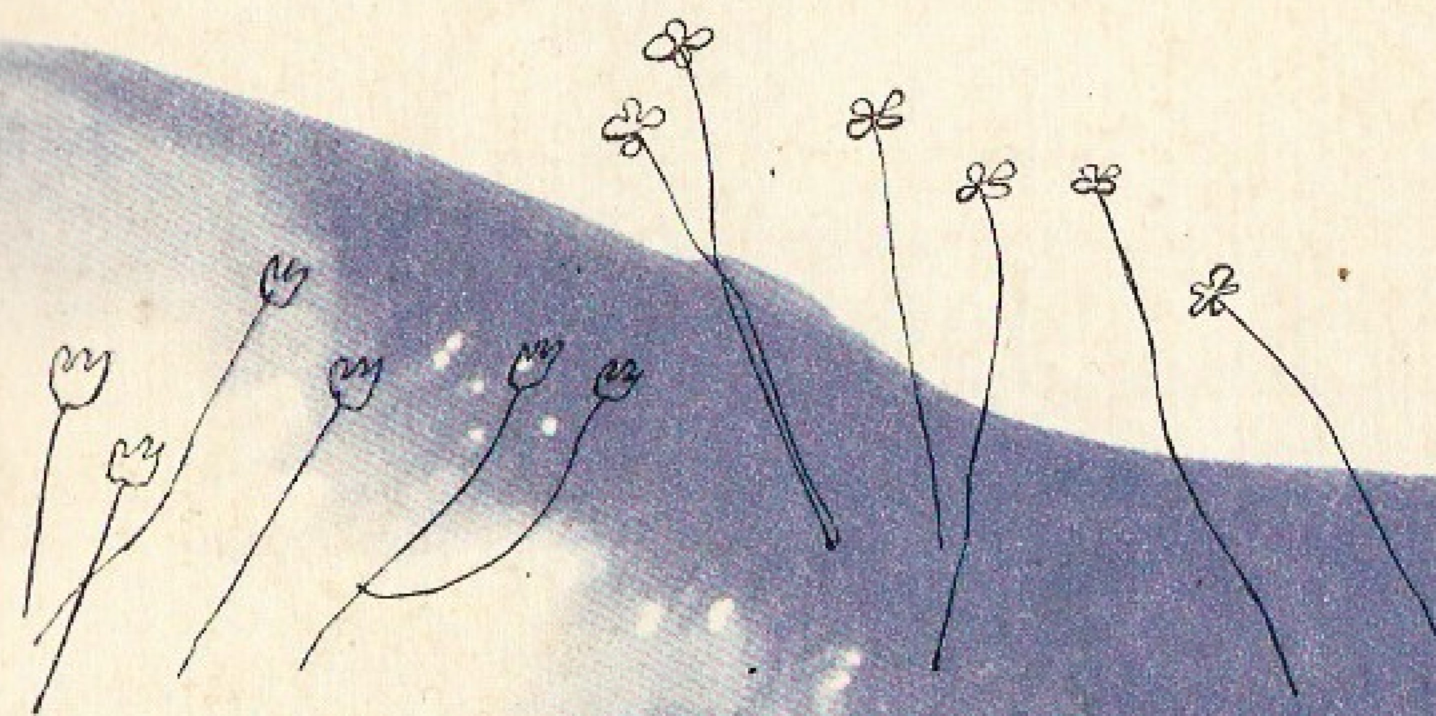
Hallus oli vajunud
üle taeva, üle maa.
Päevalgi ei hajunud
rõske-raske udulaam.
Vili kidus, jäigi kängu,
kari nälgis karjamaal,
mari närbus marjamaal,
Mure vajutas kõik längu.

Päikene päevaterake,
tuline tulekerake,
kuhu sa, kullake, kadusid?
Tuul, kuhu peitsid end, kuhu?
Udu päriseks minema puhu!
Sabista sooje sadusid!
Aga Päike ei hakanud särama.
Kas tõesti jääb jäädavalt ära ta?

2

Küsiti pelglikult üksteise käest:
„Mis häda meid ootab? Kas tuleb nälg?
Või laastavad maad jälle vaenuväed?",
sest maa peale ilmus üks tulisälg,
millist keegi näinud ei olnud veel.
Ta lakk oli leegitsev tulekeel,
ise helendas hõõguva rauana.
Nagu viirastus jooksis ta udus,
ilmus äkki ja äkki ka kadus
ja kaugusest kostis veel kaua ta
kaeblikku hirnumist,
mis suurendas õudu ja hirmumist.
Kes oli ta? Miks siia ta tuli?
Ja miks ta leekis kui tuli?

3

Elas tol udude ajal
üks väikene Linalakk.
Varahommikul astus ta majast,
seljas õhuke punane jakk,
ta lahkus salaja majast,
põlletaskus vaid leivakakk.
Ja läks see tütarlaps väike,
linaõiene sinisilm,
läks otsima kadunud Päikest,
et taganeks udu ja külm.
Läks üksinda otsima Päikest,
et rõõmsaks ja soojaks saaks ilm,
et jälle lindude vidin
kostaks heleda taeva all.
Kuhupoole ta minema pidi,
sellest ajmugi polnud tal.

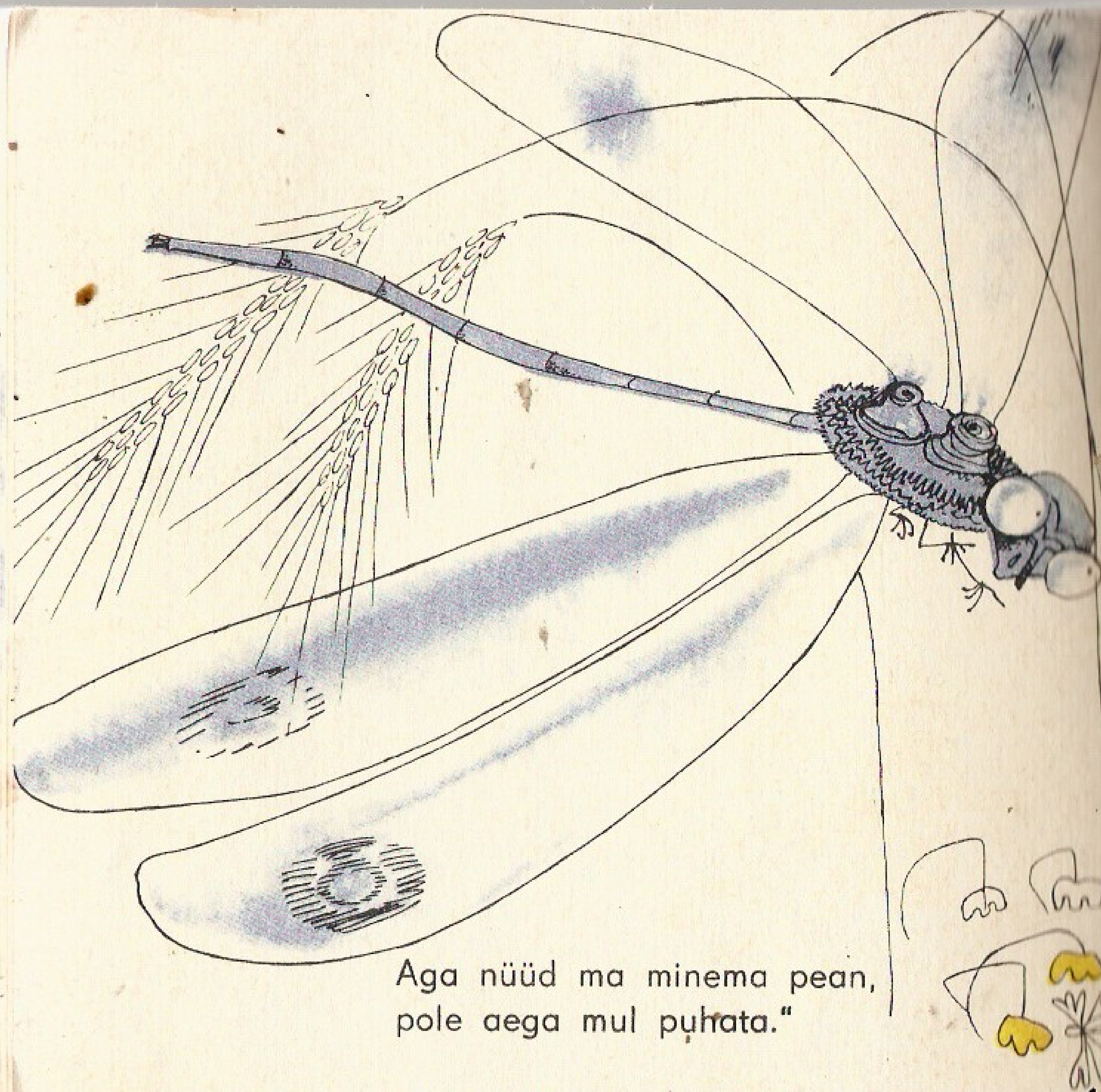
4

Põlvepikkune tundmatul teel
kõndis tunni ja teisegi veel.
Äkki ta ees midagi sädeles,
midagi helkis ja väreles.
Rõõmustas tütarlaps: „Päikesekiir!"

„Ei ole ma Päikesekiir,"
vastas sinikullane Kiil,
„sind pettis mu sirendav tiib."

„Sa kaugelt tuled ja kaugele lendad,
ehk tead, kuhu Päike on peitnud enda?"

„Miks ma ei tea, tulin sealt,
kus Päikene valguse saab.
Lähen sinna, kus Tuul oma alguse saab.

Aga nüüd ma minema pean,
pole aega mul puhata."

„Palun, Kiilike, teed mulle juhata."

Aga teed ei näidanud särav Kiil,
lendas minema säratiib.
Ära kaugele lendas ta,
teetähised kaasa viis endaga.

5

Linalakk astus ja astus,
kuni rada ta ees hajus rohtu.
Ta nõutuna puhkama istus.
Suigatas hetkeks, siis ärkvele kohkus,
tõusis laubale higi tal.
Läbilõikavalt, kaeblikult hirnus
üks hobu ta ligidal.
Oli see t e m a, kes hirnus?
Kuhu peita end? Kuhu pageda?
Kõik oli siin tühi, nii lage, ja
Linalakk nutma hakkas,
süda hirmust tal vakatas –
tulihobune leekiva lakaga
otsejoones ta poole kappas
ja peatus siis äkki ta ees.

„Ära karda mind," ütles ta lahkelt,
„ma sinule haiget ei tee."

Ent Linalakk oli veel kahkvel:
„Kas sa pole siis kuri ja paha?"

„Oh ei, sind aidata tahan.
Miks sa nukrutsed, väike?"

„Tulin otsima Päikest,
aga väsisin teel ja ei tea,
kustpoolt teda otsima pean."

„Ka mina ei tea, kus on õige pool,
ent kui sa mind enam ei pelga,
siis lähme ja otsime koos,
võid istuda julgelt mu selga."

Linalakk hüppas ta selga hopp!
ja algas galopp:

6

Taha kaugele maha jäi aas,
kabjad vaevu tal riivasid maad,
üle põõsaste, küngaste hüppas,
juba latvade kohal ta kappas.

„Kes sa oled, et lendad kui lind?"
küsis Linalakk hobuselt.

„Minu nimi on Rosalind,"
vastas hobune koduselt.
„Kes olen, seda täpselt ei teagi,
väike Linalakk-Linaõis,
tulisälg ma vist olema peaksin,
sest mäletan, kepsu kord lõin
ma varsana päikesesäras.
Ja emagi ähmaselt mäletan,
suurt tulilakalist mära,
kes oli kõikidest väledam.

Ja mäletan veel, kuidas hobused vedasid
rasket päikesevankrit edasi."

„Aga miks sa siis lahkusid kodust?"
küsitles Linalakk tulihobust.
„Olin siis väike veel, juhtus see nii:
mu lähedal tiibles üks sinine Kiil,
nii õrn, nii kaunis kui sinilind.
Oma petliku kullasäraga
mind peibutas kodust ära ta
ja jättis siis maha mind.
Sestsaadik ma ringi traavin
mures ja südamevalus,
aga täna on kergus mu jalus
ja nii vabaks on muutunud jooks.
Olen kindel, me leiame koos,
sina Päikese, mina oma ema."

Polnud mahti neil rääkida enam.
Nad tormasid peaaegu õhus
ja tundis väikene Linalakk,
kuidas mure, mis äsja nii rõhus,
vajus õlult kui tammepakk.
Nad said minna veel natuke maad,
ees laius üks imelik laas,
kus püsti ei seisnud tüved,
kõik puud olid puserdi maas,
üksteisest läbi ja üle.

7

Tuulemurru risus-räsus
nägid väikest Sasipead,
sasijuuksed krisus-kräsus,
sasi all ja sasi peal.

Segamini sasivarbad,
istus murdund tammepuul,
naeris neile vastu armsalt,
harvad sasihambad suus.

„Kuule, rüblik, kes sa oled?
Mis sa selles risus teed?" –

„Olen täpselt see, kes olen,
näete isegi, mis teen –
puhkan jalgu, käsi ka,
noh ja veidikene suud." –

„Mis sind nõnda väsitas?"

„Muidugi need tammepuud,
tegin nendest sasilasu."

„Ütle, väike vägimees,
kas sa tead, kus Päike asub?"

„Tean, kuid teel on mägi ees."

„Mäge Rosalind ei pelga,
tule istu tema selga,
näita meile ainult teed,"
palus poissi Linaõis.

Rüblik naeris: „Seda võiks,
aga jalg mul puude vahel,
oks on tugev nagu ahel."

„Pole viga, aitan sind,"
tuli appi Rosalind.
Kabjaga lõi oksa kõmm! –
pääses lahti sasijõmm.

Linalakk siis sasist ta
tahtis puhtaks kasida.

Kasis siit ja kasis sealt –
sasis ikka Sasipea,
ja see veider võrukael
ise naeris kogu aeg.

„Mis siin naerda, sasitobu!
Hüppa juba rutem selga!"
ütles karmilt tulihobu.

Tüdruk ees ja poiss ta laudjal,
hakkas sõitma tuhatnelja
tulihobu-tuliraudjas.
Kiirelt, kiirelt, kiirelt kappas,
justkui istuks sadulas
Tuul ja sunniks teda takka.
Mööda võõraid radu ta
Sasipead ja Linalakka
kandis üle põldude,

üle kõrvekõndude,
üle rabade ja soode
kauge, kõrge mäe poole.
Ent siis lõppes ära aas ja
kerkis mägi järsk ning klaasjas,
pilvedesse tõusis tipp.
Nad ei suutnud mäkke tõusta,
nappus tuli jõust ja nõust ja
näis, et reisil ongi lõpp.

8

Rosalind kurakätt traavis.
Ei näinud seal kohta, ei rada,
kust mäge saaks ületada.
Rosalind hüvakätt traavis
mööda kuluna kuiva muru,
otsides mäekuru.

Eemal mustendas pilveküür.
See polnudki pilv, oli tihe müür.
Ei, näis nagu nõgine maja.
Nad ruttasid sinna ja leidsid
end tohutust sepapajast.
Sepp kustunud ääsi ees seisis,
tööta rippusid hiiglase käed,
suur haamer alasil magas,
pihid tukkusid pingi taga.

„Hei, Sepp, kuidas saab üle mäest?"
küsis Rosalind Sepa käest.

„Nii lihtsalt siit üles ei minda,
sest seni ta klaasjasse pinda
pole jäänud veel teekäija jälg.
Sind aga aitan ma, Rosalind,
mu väikene tulisälg."

„Oi, Sepp, kas sa tunned siis mind?"

„Tunnen sind ja tunnen su ema,
ta kodu on klaasmäe aasal.
Olen kapju ma rautanud temal.
Pea meeles, et mäele ei saa sa,
kui kapjadel puuduvad rauad,
mis taotud mu alasi peal."

„Sepp, palun sind, tao mulle rauad,
pai Sepake, ole nii hea!"

„See töö pole teab mis suur.
Ma meeleldi taoksin, kuid kaua
pole puhunud ääsile Tuul.
Veel hõõgub üksainuke süsi,
veel tuleseeme seal püsib,
ent varsti on kustunud seegi."

„Mis teha nüüd?" Linalakk küsis.
„Kas aidata meid ei saa keegi?
Kas üles ei pääsegi mäest?"

„Mina aitan. Tühi asi mu käes
on puhuda sädemest leeki,"
ütles naerune Sasipea,
„kuid enne üks kröömike sööma pean."

„Kust võtta toitu? Me ei tea,"
ütlesid Sepp ja tulisälg.
Siis Linalakk poisile pakkus
oma ainukest leivakakku,
kuigi kõhtu tal näpistas nälg.

Hambad Sasipea kakusse lõi,
selle isukalt ära sõi,
tõmbas hinge ja puhuma hakkas.

Raske vaikus sedamaid lakkas –
imejõudu vist sisaldas leib –,
sepapajas kõik mühas ja kohas,
ikka süngemaks muutus pilvedest sein,
aina tihenes, tõusis ja vohas.
Juba heledalt hõõgus ääs,
tuli rauda valusalt noolis,
vasar raskesti raksatas Sepa käes,
sädemeid sähvis kui tulenooli,
kui välke pigipimedas öös.
Kõik paukus ja mürises sepapajas.
Üle maade ja merede kajas
suure vasara kõmisev löök.

„Sul, poiss, on kuldaväärt suu,"
Sepp puhuvat Sasipead kiitis,
„sa teed päris toredat tuult.
Sepaks õppida võiksid."

– „Ei viitsi.
Aga kui sa nii väga just tellid,
võin hakata sinule selliks."

Sepp peagi valmis sai rauad
ja alla need naelutas.
Tänas Rosalind Seppa ja kaua
Linalakk teda kaelustas.
Sälu turjale hüppas siis kergelt:
„Mis sa ootad veel, Sasipea, tule!"

Aga Sasipea naeris: „Ah pergel,
ma mõtlesin ümber. Ei tule!

Mulle meeldib siin sepikojas,
siin on müra, suitsu ja tuld . . ."

Sepp ütles: „Õigus on sul,
jää minule selliks ja pojaks.

9

Kappas Rosalind kappadi-kapp,
tulejoana voogas ta tulilakk,
ei vaadanud taha, ei kurakäele,
otsesihis ta kiirustas mäele.
Rajuiilina kihutas Rosalind,
kilises-kõlises klaasine pind
ta rautatud kapjade all
nagu kalge kristall.
Lendas kergelt kui lind
pilvedest läbi ja üle

ning jõudiski üles.
Seal laugemast laugemaks
muutus klaasine mägi
ja Linalakk nägi
midagi helkivat kaugemal.
„Oi, Päike! Näe, Rosalind, Päike!" –
„Ja tulihobused, Linaõis väike!
Nende ruskete hobuste seas
mu ema, mu Kuldlakk olema peab."
Rõõmust Rosalind kepslema hakkas
ja punaste hobuste juurde kappas.

10

Süda põksumas põues,
astus Linalakk Päikese õue
ja ta ümber äkitselt läks
nii soojaks ja kiiskavalt heledaks.

„Tere tulemast, Linalakk-Linaõis,
ma tean, mis mure sind siia tõi,"
ütles Päike ja naeratas malbelt.

„Pai Päike, nii kõle on maal,
vaid sina meid aidata saad,"
palus Linalakk, õhetus palgel,
„tule tagasi jälle me juurde,
tee maailm soojaks ja valgeks."

„Mu laps, mul on kahju, te juurde
heameelega tuleksin tagasi,
kuid Kuldlakk on haige, ja temata
teised vankrit ei oska veel vedada
mööda taeva ääretuid radasid.
Teetähiseid hästi ei tea nad,
üht-teist veel õppima peavad."

Nagu lind lendas õue Rosalind.
Rõõmust kepsles, ei mallanud
hetkegi paigal püsida.
„Kus minu ema on?" küsis ta.

„Miks oma ema, sa vallatu,
nõnda südamevalusse jätsid
ja omapead hulkuma läksid!"
noomis Päikene, ta silmad mahedad
olid äkki nii ranged ja jahedad.
Nii väga, nii väga ta igatses sind,
et nüüd haigena lamab
seal kaljude taga.
Mine kohe ta juurde, Rosalind!"

11

Kuldlakk kaljusängis lesis,
murest jõuetu ja loid,
kosutust ei toonud vesi
ega maitsnud ükski toit.
Lamas juba nädalaid ta,
näis, et midagi ei aita, —
rinnas kasvas murepuu,
südameni sünge juur.

Äkki kõrvu lingutades
tõstis rahutuna pead.
Kuulas. Kuulas pingutades,
tuttav hääl kui kostaks seal,
nagu lähemale tuleks,
ärevuses tagus rind —
uskumatult justkui unes,
helkjam heledamast tulest
ilmus tema **Rosalind.**

Mure kaua tervist laastas,
rõõm kõik minutiga taastas,
Kuldlakk tagasi sai jõu.

Kargas jalgadele maast ta.
Nagu raksatanuks kõu,
lõi ta kabjad kaljupinda,
müksis kergelt Rosalindu.
Müksis teda õrnalt, õrnalt:
„Oled juba suur ja tugev!"
Sälg ta kurgu alla puges,
hea, kui ema on su kõrval.

12

Päike koos Linalakaga käis ja
oma elamist temale näitas —
nad kõndisid heledais saalides,
mille seinad olid klaasmaalidest.

Üks kullase ehana kumas,
teine helkis kui keskpäeva valgus,
kolmas puhkeva koiduna punas
nagu saabuva õnne algus.
Neljandas saalis nad lõunat sõid
ja viiendas magusat mõdu jõid,
siis Päike viis tüdruku aeda
ja õuna seal temale andis
puult, mis kuldõunu kandis,
aga rohkem ei olnud tal aega —
vankri ees korskasid hobusehiiud
ja trampisid kärsitult jalgu,
oodates teekonna algust.
Kõige ees Kuldlakk. Maa peale viia
tahtsid nad rutem soojust ja valgust.
Hellasti süleles Päike:
„Jää hüvasti, Linalakk väike.

Küll Rosalind siit
koju sind viib,
talle tagasitee on nüüd tuttav."
Ja Päikene vankrile ruttas.
See veeres klaasmäe kaljudelt ära ja
kiiresti, kiiresti kõrgele tõusis,
üha kirkamalt Päike lõi särama,
ta elustav soojus nüüd kõikjale jõudis.

13

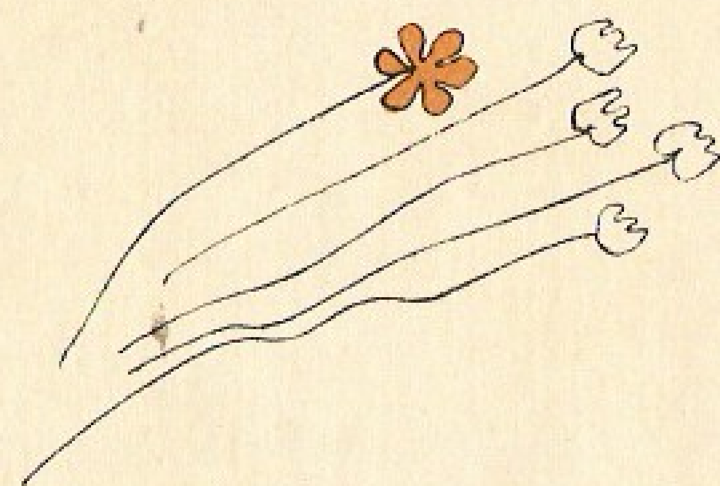
Jälle kihutas Rosalind,
marutulena lehvis ta lakk,
kellana kumises kaljupind,
mäed kajasid kabjaplaginast,
aga seljas tal väikene Linalakk

huikas ja naeris laginal.
Nii tore, nii tore oli kodutee,
sõit läks läbi soojade sadude,
vihm leotas nad üleni märjaks.
Ent sealpool vikerkaare väravat
nägid aasa lilledest säravat,
lilled põimusid nendele pärjaks.
Viljad põldudel voogasid rõõmsalt,
iga kõrs ennast kergitas.
Igalt puult, igalt oksalt ja põõsalt
linnuvidin neid tervitas:
„Aitäh sulle, Linalakk-Linaõis,
et meile Päikese tagasi tõid.
Ole tänatud, tulihobune,
nüüd rõõm jälle kõikides kodudes."

14

Siis jõudsid nad kodulävele
ja Linalakk küsis: „Oo Rosalind,
ütle, kas kunagi näen ma veel sind?"

„Kui igatsust tunned mu järele,
siis õhtuti silmad sule,
mind hüüa ja kohe ma tulen.
Hops! hüppad jälle mu selga,
koos me tundmatuid radu ei pelga
ja kaugele-kaugele läheb sõit,
kuhu vaid soovid, mu Linaõis.
Galoppi laseme Linnuteel,
nõnda et tähekruus lausa tuiskab,
seal teed meile näitab särav komeet
ja valgust kui hõbedat puistab."

Väikelastele ja nooremale koolieale. Хельё М я н д. Линалакк и Розалинд. Иллюстрации: А. Вендер. На эстонском языке. Издательство «Ээсти раамат». Таллин, Пярнуское шоссе, 10. Toimetaja R. Aro. Kunstiline toimetaja H. Tikand. Tehniline toimetaja T. Vent. Korrektor E. Bachwerk. Laduda antud 10. XI 1972. Trükkida antud 28. XII 1972. Paber 60×84/16. Trükipoognaid 3,25. Tingtrükipoognaid 3,02. Arvestuspoognaid 2,45. Trükiarv 50 000. Tellimise nr. 1222. Trükikoda «Oktoober». Tallinn, Kreutzwaldi 24. Hind 17 kop. Raamatukoguköites 32 kop.